

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 230.

V Ljubljani v petek, 9. oktobra 1885.

Tečaj II.

Grof Robilant.

Mlada Italija bojuje leto za letom viharne notranje boje; vsa prizadevanja, dati združenemu kraljestvu zaželjeni in potrebni mir, jedini pogoj zdravega in čilega napredka, bila so do sedaj zastonj. Parlamentarične nevihte, ki tako redno pristajajo iz zbornice na Monte Citorio in vznemirjajo brez postanka duhove na apeninskem poluotoku ter ne puste, da bi se konsolidirala katera koli vlada. Večina se vrsti za večino, sistem sledi sistemu, ž njim pa vzhajajo ministerstva ter zopet zahajajo, še predno so se trdno prijela tal in začela uspešno delovati. Stabilnosti ni nobene in zato toliko zmot in zaprek, v katere so zadnje čase zašli voditelji laške politike; zato zadrege posebno v vnanjih zadevah in pomanjkanje prepošiljenega postopanja. Vzlasti pa opazujemo to neodločno in pogubno gibanje italijanske politike od onega časa, ko se je rimska vlada jela pečati s kolonijalnimi podjetji. Od tedaj, ko so se vkravati začeli vojniki zjedinjenega kraljestva in se odpošiljavati skozi suesko morskno ožino na bregovje vzhodne Afrike, pričela se je dolga vrsta pregreškov in neodpustljivih dejanj, ki so morala izzivati oestro kritiko domačih in tujih državljanov. Stvar je tako daleč dozorela, da je stališče voditelja vnanje politike, Mancinija, neznosno postalo; od vseh strani prihajale so vesti, da bode popustil svoj portfelj in naredil prostor možu, ki bode zopet poravnati znal, kar je zagrešil prednik s svojo kolonijalno politiko. Ob enem pa se je jelo obče zatrjevati, da prevzame neprijetno dedščino Mancinijevo dolgoletni italijanski poslanik na Dunaji, grof Robilant, mož, koji jedini morebiti združuje v sebi lastnosti, ki zamorejo zgrešeno

ladijo italijanske politike pripeljati zopet na pravo pot. Vsi resnejši listi združenega kraljestva veselo pozdravljajo plemiča, ki bode od sedaj vodil usodo Italije ter jednoglasno zatrjujejo, da prinaša s tem domovini svoji veliko žrtev. Razmere so take, da je težko dobiti moža, ki bi sedanjemu položaju daroval svoje duševne in telesne sile. Dokaj požrtvovanja in zatajevanja samega sebe je treba onemu, ki v tem trenutku zapuša prijetno svoje mesto čislane poslanika pri tuji velesili in se podaje v Rim, da v družbi s starim in bolehnim Depretisom prevzame vodstvo parlamentarnih bojov na Monte Citorio, ter se upa, državno ladijo zopet spraviti v tir zdrave realne politike. Treba mu bode skupno postopati z onim kabinetom, ki je z Mancinijem vred zakrivil sedanji položaj — ali pa bode moral razpustiti zbornico in z novimi elementi pričeti; naloga, ki na nobeni strani ni vabljiva, posebno, če vzamemo v poštev zavozljane italijanske strankarske razmere.

V takem položaju napravil je kralj Umberto gotovo jako srečno volitev, da je dunajskega svojega poslanika, grofa Robilanta, poklical v Rim ter mu izročil ministerstvo vnanjih zadev. Grof Robilant je oseba, ki ima velikansko zaupanje pri svojih sodržavljanih. Leta in leta je bival na tujem in bil odsoten vsakdanjim bojem v domovini, ki so vničevali moč mladega kraljestva. Vsled tega ga niso zadeli navadni politični prepiri, ostal je mož nad strankami in vsi faktorji gledajo zaupljivo nanj ter pričakujejo, da reši domovino iz zadrege, v katero jo je spravil bivši minister vnanjih zadev. Vse stranke so pripravljene, napraviti grofu Robilantu nekako izvanredno stališče, ki ga bode omogočilo, kljub parlamentarni odgovornosti in solidarnosti jednega in istega kabi-

neta, postopati samostojno in brez obzira na sapo, ki bode vela z Monte Citorio. Dali mu bodo prosto roko gledé vnanje politike, in pripravljeni so, da ga podpirajo na vse mogoče načine; ako bode zamogel s krepko roko poprijeti za krmilo in vnanjo politiko kraljestva zopet spraviti v redni tir. Tako zdravilno moč pričakujejo italijanski domoljubi od grofa Robilanta in upajo, da se bode njegovemu previdnemu, taktnemu in konsekvntnemu postopanju posrečilo to, kar so zastonj poskušali njegovi predniki. Od njega se nadejajo, da bode nejasno, napačno in breznačrtno vnanjo politiko popravil ter ji dal jasno, določeno mer. Osobnost grofova opravičuje take upe. V svojem dolgoletnem uspešnem diplomatičnem delovanju pridobil si je Robilant dokaj prakse, vrh tega pa je bil *persona gratissima* na avstrijskem dvoru. Ideja alijance Italije z Avstrijo, katero želé vsi pravi patrijotje apeninskega poluotoka, našla bode v grofu Robilantu iskrenega zagovornika, in to mu bode gotovo olajšalo stališče pri kralju, ki je uže od nekdanj zavzet za tako politiko. V tem obziru našel bode grof vedno odkritosrčno podporo pri svojem vladarji, ki se zmiraj trudi, uvesti stalne in ugodne razmere s severnim sosedom.

Z upanjem na vsestransko podporo parlamenta in kralja prevzel je grof Robilant težavni posel, katerega polaga Mancini iz rok. Novi minister stoji osebno nad strankami, nad parlamentarnimi boji, med tem ko je bil Mancini preveč parlamentarec in je prevestno sledil valovom državnega zbora. Zaupajoč temu nezanesljivemu faktorju, zašel je v svojo kolonijalno politiko ter se ponesrečil na bregovih Rudečega morja. Čeravno je bil začetek njegovega delovanja uspešen in priznan, podlegel je minljivim sapam na Monte Ci-

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Zdajci se Leon loti obeh pisem. Prvo se je glasilo tako-le:

„Chevrigny, 20. junija 1850.

Čestiti gospod!

Naznanjati Vam moram nekaj prav žalostnega. Uboga Marijana Sudre, katera Vas je ljubila kakor svojega otroka, izdihnila je danes zjutraj svojo dušo. Naj v miru počiva!

Ne vem, če je kraj, kjer se zdaj nahajate, daleč od Chevrignya; a jaz Vam vendar takoj pišem, ker morda znate priti k pogrebu. Vsi ljudje jo tukaj spremijo k zadnjemu počitku, ker vsi so jo imeli radi.

Marijana je uže prej čutila, da ne ozdravi več, zato je Vam je pisala pismo, katero je meni izročila, da Vam je dam, če bi umrla. Prilagam Vam je tukaj.

Sicer nič novega. Obe nečakinji umrle Marijane ste prišli k pogrebu. Nam vsem je, hvala Bogu, dobro, in to isto nadejam se tudi o Vas. Ne zamerite mi zaradi slabe pisave.

Vaša sluginja

Violet.“

Drugo pismo je bilo stare Marijane. Glasilo se je tako-le:

„Ljubi moj otrok!

Jaz sem prav bolna in čutim, da se mi bliža zadnja ura. Nočem pa umreti, da Ti prej ne dam podatkov, kojih si me čestokrat prosil in s pomočjo katerih neki dan lahko izveš ime svojega očeta.

Jaz sama ne vem mnogo, ubogi moj Leon; pa to, kar vem, hočem Ti povedati. Tega nisem prej storila, ker sem bila obljubila, da bodem molčala. Zdaj pa mislim, da je bolje tako.

Prihodnjega 20. avgusta bode baš 20 let od tega, ko je prišel nek Germain, ki sem ga poznala v Parizu, kader sem tam služila, k meni v Chevrigny. Bil je dober prijatelj pokojnega mojega moža. Prinesel je saboj otroka, ki ga je bil ovil v gube svojega plašča. To si bil Ti, Leon. Bil si

takrat komaj osem dnij star. Germain mi je rekel: „Mati Marijana, Vi ste ubogi in nemate nobenega otroka. Tu Vam prinašam jaz enega. Ali ga hočete rediti, ker to Vam bo denar prinašalo v hišo?“ Jaz sem rekla „da!“ On mi na moja vprašanja o tej reči ni mogel nič drugega odgovorjati kakor to, da je Tvoje rojstvo velika nesreča in da nikdar ne smeš izvedeti, kdo so Ti bili stariši. Tudi je rekel, naj Te dam krstiti za Leona.

Bil si povit v jako fino perilo z dragimi čipkami in trakovi. Germain mi je tudi priznal, da so Tvoji stariši bogati ljudje. Jaz pa naj nikdar po njih ne povprašujem, tudi naj Tebi nikoli ne pravim, kako si prišel v hišo.

Vsak mesec bom dobila 60 frankov. Prvi mesec izplača mi takoj. In če bi otrok umrl, dobivala bi to vsoto do svoje smrti.

Če pride potem otrok v starost, ko ga bo treba odgojevati, dobival bode za svojo osebo vsak mesec sto frankov posebej. Ko bode 15 let star, poviša se ta svota na sto in petdeset frankov. Čeprav mora njegova družina otroka zatajiti, vendar mu ne bode ničesar manjkalo. Potrebna

torio. Grof Robilant vsaj za prvi pot ne bode toliko zavisen od vročih in sovražnih strank, in ložje mu bode bolj samostojno delovati. Koliko časa pa bodo njegovi prijatelji podpirali samozavestne korake in koliko dni mu ne bode zbornica delala očitnih zaprek, to je seveda drugo vprašanje. Parlamentarne razmere v Italiji so take, da je človeku težko verjeti na vse dobre obljube in slovesna zatrjevanja.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Hohenwartov klub imel je predvčeranjim sejo. V klubu desnega središča prosil je dr. Vitezic klubove podpore pri interpelaciji, da se „Pozoru“ zopet dovoli poštni debit. — Tirolski poslanec Giovanelli sprožil je zopet vprašanje o šolah ter poudarjal potrebo, naj bi se šole zopet postavile na versko-katoliško podlago; opozarjal je na nedostatke v šoli ter menil, da se mora nevolja narodova proti šoli odstraniti. — Dr. Kathrein podpiral je predgovornika ter poudarjal, da ima tirolsko prebivalstvo pravico, zahtevati, da se končno ugotovi njegovi želji po strogo konfesijonelni šoli. — Mih. Vošnjak je dejal, da tudi slovensko prebivalstvo želi konfesijonelno šolo. — Konečno je sklenil klub, da pretresuje to stvar ter s svojim vplivom dela na to, da se dozdanijski zakoni spremenijo po željah in potrebah posamičnih dežel.

V včerajšnji seji **hrvatskega sabora** dal je predsednik predlog o izključitvi Davida Starčevića in Radoševića na glasovanje. Predlog na izključenje za 60 sej se je sprejel. — Na to se je vršila volitev sedmih članov v poseben odsek. Po glasovanju poprijel je besedo ban Khuen-Héderváry. Opozicija zapustila je demonstrativno sedeže; Starčevićeva stranka pa je ostala v dvorani. Ban pričel je svoj pretrgan govor ter pojasnjeval načela, katera so ga vodila gledé kameralnih aktov. Govor napravil je ugoden utis. — Anton Starčević napadal je po svoji navadi zopet v daljšem govoru tudi prejšnjega bana Mažuranića, ker je ta priznal pravice Ogerske do kameralnih aktov; govornik se čudi, zakaj se tudi Mažuranić ne posadi na zatožno klop. Tako ponavljajo se v hrvatskem saboru vsak dan prizori, katerih bi zastonj iskali po drugih zbornicah; s tem spravljajo Hrvatje sebe ob čast pred svetom, sebi pa tudi le škodujejo s takim brezobzirnim, netaktnim političnim postopanjem.

V **ogerski** gorenji zbornici vršile so se včeraj volitve v delegacije.

Tuje dežele.

Nemški državni zbor skliče se najbrže sredi meseca novembra. Pruski deželni zbor pa še le meseca januarja.

glavnica vseh teh obrestij naloži se pri beležniku, gospodu Lamblinu, Rue des Vieux Augustins v Parizu. Njemu naj se tudi vse javi, kar se tiče otroka

Do gospoda Lamblina v Parizu se Ti bo torej, ljubi Leon, obrniti, ko bodem jaz mrtva.

Še eno Ti moram naznaniti. Oni Germain, ki Te je k meni prinesel, je strežaj in zaupnik grofa Bussières-a, velikega gospoda, ki stanuje v Parizu v prekrasni palači v Rue Bellechasse. In jaz sem zmerom mislila, ljubi otrok moj, da si s plemenito družino Bussières-ovo na kak način v sorodu.

Naposled še to, ljubi Leon: Germain ima najboljše srce; on Ti bo vse dobro svetoval. Njegovej najprej poišči.

Tako se je glasilo pismo, ki se je sklepalo s presrčnimi in blaženimi besedami.

32.

Mladeniča je to, kar je bral, zelo ganilo.

Bil je prepričan, da je bil njegov oče utajen potomec družine Bussières-ove!

Tako so mu ti papirji ovajali le, da se nahaja še druga skrivnost, kateri mora priti na dno.

Minolo sredo govoril je lord **Salisbury** pri shodu konservativcev v Newportu; dotaknil se je v svojem govoru tudi slednjih dogodkov v vzhodni Rumeliji ter dejal, da niso napravili Velike Bolgarije v zmislu sanstefanske pogodbe. Salisbury meni, da se more Bolgarija združiti le v taki obliki, katera bi varovala suvereniteto sultanovo. Govorec o domači notranji politiki je poudarjal Salisbury potrebo velikih reform v lokalni vladi gledé Irske, vendar pa je pri tem zelo važno, da se državna jednotnost ohrani. Konservativci bi nikdar ne mogli odobravati nikakih predlogov, kateri bi bili nevarni položaju Anglije med narodi. Govornik je dalje poudarjal potrebo, da se nasebine bolj navežejo na domovino. Konečno se je izrekel, da konservativci hote obdržati zvezo med državo in cerkvijo.

Turčija se pridno pripravlja za vojsko; na bolgarski meji hoče koncentrovati posebno mnogo vojakov. Tudi ladije so dobile uže ukaz, da morajo biti pripravljene za prevažanje vojakov. Kakor se kaže, Turčiji še vedno ni jasno, ali bode rešilo mirnim putem; hoče pa se pripraviti za vsak slučaj. — Bolgarija in vzhodna Rumelija se tudi neprestano oborožujeta. Jednaka poročila dohajajo iz Srbije.

Iz **Egipta** dohajajo zopet vznemirljive vesti. Okolo 1000 dervišev prodira proti severu ob Nilu in prišli so baje uže do Hafirja, kateri je samo 80 angleških milj oddaljen od angleških predstraž. V bližini Vady Halfe so se vršile uže male praske. Izdal se je ukaz, naj bode pet parnikov pripravljenih, da se v slučaju sile more takoj na Nilu odpeljati 1200 mož.

„Colonialpolitische Corr.“ poroča iz **Zanzibarija**: Častnik Schmid pridobil je ozemlje Usaramo s pogodbo za nemško-vzhodno afriško družbo. Tako je važno obrežno ozemlje južno od Useguha tudi nemško in ves tek Rufidja v lasti družbe. Najboljše pristanišče Daressalam pripada temu ozemlju. Preiskavati bode treba, koliko pravic ima zanzibarski sultan do jedne ali druge obrežne točke v Usaramu.

Dopisi.

Z **Dunaja**, 7. oktobra. (Izv. dop.) [Dalje.] Govornik poslanec dr. Menger meni, da je nedeljski počitek posebno škodljiv mali trgovini in malemu obrtu po deželi, ker si ravno tam prebivalci svoje potrebne reči ob nedeljah popoldne oskrbijo v bližnjih mestih. Dalje se govorniku zdi tudi trda določba, da se morajo v mestih z 20 000 prebivalci zapreti prodajalnice dopoldne, v tem ko smejo biti odprte v bližnjih menj obljudenih krajih do 5. ure popoldne. S tem se kupčevalci odganjajo. Govorniku se tudi v verskem oziru ne zdi primerno, če so ob nedeljah

Ali kako naj to ukrene? Kako dolgo je uže bilo, kar ste bili pisani pismi njegovemu umorjenemu očetu! In recimo, da bi tudi v Parizu našel še živečega beležnika, grofa Bussières-a in strežaja Germaina; ali niso imeli ti možje pravice, ravnati ž njim kakor s tujcem ter mu reči: „Mi ne vemo, kaj prav za prav hočete?“

Konec vsem njegovim načrtom bil je zmerom: „Jaz nisem nič in ne morem nič!“

Le njegova ljubezen do Blanche-e in obluba starega Mardoche-a krepila sta ga še. Starega Mardoche-a hoče vprašati za svet, in sicer še danes!

Dan se je uže delal. Leon ugasne luč ter se oblečen vleže na posteljo. Počival je nekoliko ur. Okoli devete ure ga prebudi pokanje sobinih vrat. „Kdo je tukaj?“ povpraša.

„Popotnik je prišel ter želi z vami govoriti.“ Leon odpre.

Jerôme Goš ga objame.

Leon vikne iznenaden in vesel.

„Kaj ne, ti me nisi še tako brzo pričakoval“, pravi Goš. „A nisem mogel dlje časa prebiti brez tebe; dolgočasil sem se. Danes po noči mi je prišlo

med veliko mašo ravno žganjarije, prodajalnice tabaka in loterije odprte. Govorniku se zdi potrebno, da se predružači § 75 obrtne novele in dotične ministerske naredbe.

Da način utemeljevanja odloči o primernosti kakega predloga, reči moramo, da je bil Menger kos svoji nalogi. Govoril je mirno in stvarno, čestokrat zbadljivo in sarkastično. Ali tendenca njegova, razveljaviti ves obrtni zakon in zaprečiti blagodejne posledice novega socijalnega zakonodavstva, bila je vendar preočividna. Sploh predlog njegov ni imel več nobenega pravega substrata, ker je ministerstvo s svojo naredbo z dne 21. septembra t. l. itak se uže oziralo na vse opravljene pritožbe. Govornik bil je tedaj prisiljen, čestokrat pretiravati in vsled tega je sem ter tja zagazil v očividna protislovja. Tako na pr. je s theatricalnim pathosom vskliknil, da določba o nedeljskem počitku malemu obrtniku jemlje polovico, da, še večji del njegovih brutto-dohodkov. In takoj potem začel je jadikovati, da se v mnogih slučajih posameznim obrtnikom, katerih stanovanje je združeno s prodajalnico, s tem, da morajo v nedeljo popoldne zatvoriti svojo „svetlo prodajalnico“, jemlje jedini prosti čas, o katerem se lahko spočijejo!!

Levica je burno odobravalja svojega govornika, le izza najvišjih levičarskih klopč, tam kjer antisemitje stolujejo in krdelce dunajskih demokratov, čuli so se sem ter tja burni „oho“-klici. In glej, komaj je Menger končal svoj govor, vzdigne se vam mlad, precej dobro rejen možak izmed Schönererjevih pristašev, antisemit dr. Pattai, ter začne udrihati po predgovorniku. O svojem času smo uže poročali, da veliko pričakujemo o zastopniku obrtnega Mariabilfskega predmestja in — nismo se varali! Pattai je izurjen, dobro šolan govornik, beseda mu teče gladko, in kar pové, je večinoma razsodno povedano in utemeljeno. Desnica je z vidnim zanimanjem sledila čudnemu dvoboju, in pri marsikaterem udarci, s kojim je Pattai omajal Mengerjevo argumentacijo, čuli smo dobroklice tudi iz vrst državnozborske večine. Ni čuda, da so antisemitje in dunajski demokratje kaj ponosni bili na srečni izid tega deviškega govora.

Mengerju je v njegovih stiskah priskočil drug zastopnik dunajskega mesta, fotograf Vrabetz. Govoril je kratko, s prva nekoliko bojazljivo, in pristaši njegovi iz nemškega kluba prizadevali so se, z glasnim odobravanjem osrčiti svojega championa. Spravil je tudi srečno nekoliko obrabljenih „schlagerjev“ skupaj, z nekim precej dobrim dvotipom vzbudil je splošno veselost po zbornici in vsedel se je, zadovoljno ozirajoč se po prijateljih in somišljenikih, kateri so čestitali njegovemu „maiden-speech“-u. *Habeat sibi!*

Replika Mengerjeva bila je dokaj spretna, kakor se dá pričakovati od starega, izvežbanega parlamentarca. Vender je Pattai znova pokazal

v glavo, da te poiščem. In, ker sem — „In tvoje gledišče?“ zasmeje se mladenič. — „Ne govori mi o tem; v malih gnezdih ni opravka! Koliko me je stalo, da sem mizarju pojasnil svojo idejo! In pred enim mesecem ne konča kože! Še začel je ni! Najprej si mora omisliti les, potem mora vsako letvo po dolgoti, širokosti in visokosti izmeriti... s kratka: jaz sem jo pobral! Zdaj naj pa meri, obla, žeblje zabija, kolikor mu drago!“ — „Nu, ljubi Goš, pa najbolje storiš, da svojem mizarju takoj pišeš, naj si delo prihrani.“

Goš Leona debelo pogleda. „In najin načrt?“ povpraša. — „Najin načrt je ves premenjen. Midva ostaneva morebiti tukaj v Saint-Irnu, ali se vrneva morda v par dnevih v Pariz.“ — „To bi bilo prav! Pa jaz ne razumem...“ — „Poslušaj me, in razumel boš takoj.“ In kolikor je mogoče na kratko pripovedoval mu je Leon vse, kar je v zadnjih dnevih doživel in izvedel. Stari Goš je bil ves iz sebe zaradi tega. Tudi on je menil: „Najboljše bo, da odpotujeva zopet v Pariz ter tam počakava, dokler ti stari dobri Mardoche, ali kakor se zove, vsega ne razodene, o čemer še zdaj molčati mora. Med tem boš prav priden in v dveh

svojo zgovornost s tem, da je takoj prav gladko se odrezal svojemu protivniku. Desnica je pa igrala ulogo nepristranskega opazovalca ter mirno gledala, kako so se praskali — gospodje levičarji med seboj!

Proti koncu seje utemeljeval je poslanec dr. Roser svoj predlog, naj se posestnikom dovolé olajšave pri plačevanju davkov. Zanikati ne moremo, da je nekaj zrna v tem nasvetu, in jednake misli sprožile so se uže pri več prilikah na pr. tudi v kranjskem deželnem zboru. Ali oblika, katere se je poslužil predlagatelj, ni bila srečna, in pretiravanje škodovalo je tudi v tem slučaju. Vsled tega je vladni zastopnik, ministerski tajnik Huber, prav z lahka zavračal vročekrvnega Roserja, in predsednik Smolka pozval ga je celo k redu. Roserjev predlog izročil se je potem davčnemu odseku, kateri se bode z budgetnim in železničnim vkup volil v prihodnji seji, v petek 9. oktobra.

Pred sklepom seje stavili so česki poslanci interpelacijo do vlade, kaj se je uže storilo gledé izgrediv v Česki, kdo je kriv teh izgrediv. Interpelacijo podpisalo je razen českimi tudi nekaj poslanev Hohenwartovega in poljskega kluba.

Razne vesti.

— (Dobrosrčnost žepnega tatú.) „Pet. List“ pripoveduje sledečo dogodbico, katera nam spričuje, kako dobrosrčni tatje se nahajajo v Petrogradu. Pred nedolгим namreč bila je nekemu gospodu ukradena žepna knjižica, ne da bi bil ta vedel, kedaj in kako mu je izginila. Nekoliko dni pozneje pa dobi pismo s fotografijo, katero je imel v dotični knjižici. Pismo se je takó-le glasilo: „Častiti gospod! Mi ubogi in dostikrat po krivem preganjani ljudje imamo prav usmiljeno sreč. Prigodi se večkrat, da dobimo v kaki listnici ali žepni knjižici tudi kako fotografijo. Dragi gospod! marsikateri izmed naše družbe je tudi oče, ki ima otroke, katere ljubi in zato vemo dobro, kako bitko je za stariše, ako pridejo ob podobo svojega otroka. Večkrat bi radi kako tako stvar lastniku vrnil, a je nevarno za nas, iskati ga, ker bi nas pri iskanju znala policija zasačiti. Zato prosim vas v svojem in v imeni svojih tovarišev, da vse vaše znanke na to opozorite, da imajo v listnici ali žepni knjižici vselej tudi svojo adresó. Jaz vam zagotavljam, da bomo potem z največjo natančnostjo take za nas nikake vrednosti imajoče stvari dotičnikom nazaj pošiljali. Petrograški žepni tat.“

— (Železnice na Kitajskem.) Kitajska vlada bavi se, odkar se je sklenil mir, prav resno s prašanjem o zidanju železnic. Dogovorila se je baje uže z nekim angleškim podjetnikom ter mu tudi uže precejšnjo svoto izročila, da preskrbi za zgradbo železnic potrebnih rečij. Nekoliko sitnosti dela pri tem kitajska duhovščina. Na Kitajskem namreč nimajo tako pokopališč, kakor mi, ampak vsaka rodbina pokopava svoje sorodnike, kjer se ji ravno primerno zdi. Večkrat nahajajo se grobovi poleg cest. Tak kraj pa je po verskih

letih lahko stopiš pred gospoda Rouvenata ter nasnubiš Blanche-o, naj si potem našel svojo družino ali ne.“ — „Vsekako moram zdaj govoriti še s starim Mardoche-em, in, kar mi on nasvetuje, to mora se storiti. Ta berač je oblastnejši kakor se zdi. Čestokrat se mi zdi, da je njegova beraška oprava le — krinka. Vsekako vé o stvari več kakor vsi drugi; a je neizprosno molčeó o tem, imeti mora uže kak vzrok. On ima tako rekoč niti mojega življenja v svojih rokah. Rekel mi je: „Vi boste mož Blanche-in!“ In vsled teh besed sem mu postal slepo orodje.“

Stari marijonetar, zlagaje se, prikima. Potem izpregovori: „Počakajva torej, bova videla, kaj poreče stari Mardoche. Zdaj mi pa dovoli, da preberem pismo Marijanino, o katerem si mi pravil. Rad bi znal za vse podrobnosti.“

Leon mu pismo izroči. Jeróme Goš je bere pazljivo. Ko pa pride do stavka, kjer se omenja družina Bussiéres-ova, iznenaden zakriči ter list se mu trese v roci!

„Kaj je? kaj je?“ povpraša Leon nemirno. — „Pusti me, da preberem do kraja“, zavrne Goš. (Dalje prihodnjé.)

nazorih Kitajcev posvečen in se ne sme v nikak namen porabiti. Zaradi tega dogovarja se kitajska vlada z duhovenstvom, s privoljenjem katerega misli to oviro odstraniti.

— (Prekrstitev.) V Nürnbergu imela je oblastnija s čudno prekrstitvijo opraviti. Pri krstu nekoga v letu 1864 rojenega otroka zmotila ali zagovorila se je namreč babica ter je rekla duhovniku, da je otrok ženskega spola in krstili so ga vsled tega na imé Ivana-Matilda. Zdaj, ko mora dotični k vojaškemu naboru, pokazala se je še le zmota in oblastnija je odredila, da se je iz Ivane napravil Ivan-Matej.

— (Potovanje okolo sveta.) Dne 26. t. m. nastopi princ Louis Napoleon potovanje okolo sveta. Spremljal ga bode jeden častnik. Vkrca se v Marseillu ter odpotuje v Aleksandrijo. Po kratkem prestanku v Egiptu odide v Singapore, Saigon in Šangaj. Najdalje se bode najbrže mudil v Japanu. Od tam se pelje v San Francisco in Zjedinjene Države. Od tod vrne se potem v Evropo. Potovanje trajalo bode kakih sedem do osem mesecev.

— (Modra glava.) Ob železniški progi, kjer je mnogo prometa, ima seljak svojo bajtico. Seljak ta ima psa, katerega je navadil, da ob prihodu vsakega železniškega vlaka grozno laja. Železniškemu osebju to lajanje kar trga ušesa in jezni obmetavajo psa s premogom, in gospodar psa dobi na ta način ne samo zase dosti kuriva, v kratkem namerava odpreti tudi prodajalnico premoga ter zalagati vse sosede s premogom.

— (Grozen umor.) Iz Trienta se poroča, da so našli v Bozentinu blizu Levico moža usmrtenega in grozno razmesarjenega. Razni deli odrezani so bili od trupla in obešeni na drevesu.

Domače stvari.

— (Trgovinska in obrtna zbornica) ima danes popoldne ob 6. uri seje s tem le dnevnim redom: 1.) Zapisnik zadnje seje. 2.) Poročilo, zadevajoče nekatere premembe colnega tarifa od 25. maja 1882. 3.) Poročilo o vprašanji, al smejo trgovci z mešanim blagom klobuke prodajati. 4.) Poročilo o prenaredbi postave o davku od žganjarjenja. 5.) Poročilo o namesčenji 5 censorjev pri podružnici avstro-ogerske banke. 6.) Poročilo o prošnjah obrtnikov, da bi smeli obrti nastopiti, akoravno nimajo postavnih svedočb.

— (Župnijske izpite) delali so dne 6., 7. in 8. t. m. ter dostali naslednji gg.: Karol Ceme, župni oskrbnik v Št. Lambertu; Simon Ažman, kaplan v Boštanji; Fran Dolinar, duhovni pomočnik v Horjulu, Andrej Pipan, kaplan na Brezovici, in Ivan Molj, kaplan v Smledniku.

— (V tukajšnjem semenišči) bilo je v šolskem letu 1884/5 51 slušateljev, vsi slovenske narodnosti, in sicer v prvem letu 15, v drugem 15, v tretjem 9 in v četrtem 12. V obeh tečajih prebilo jih je 50 izpit z dobrim uspehom, jeden ostal je neizpitan. Umrli je jeden. Duhovne blagoslove dobilo je vseh 12 slušateljev 4. leta. Stipendistov bilo je 17, ki so vkupno prejeli na stipendijah 1586 gold. 51 kr. Poučevalo je 7 učiteljev, ravnatelj teologiškim studijam je preč. gosp. dr. L. Klofutar.

— (Gospod Ivan Jagodic,) umirovljeni svetovalec c. kr. dež. sodnije, odprl je odvetniško pisarno v Novem Mestu.

— (Avstrijski pismonoše) odposlali so pred kratkim deputacijo na Dunaj, da izroči obema zbornicama prošnjo za izboljšanje njihovega gmotnega položaja.

— (Včerašnji mesečni živinski somenj) bil je zaradi deževnega vremena le bolj pičlo obiskan. Prignalo se je na trg nad 600 repov. Goved pokupili so precej vlaški kupci. Kónj bilo je le malo, in še ti ne lepi.

— (Pogreša se) od predvčeranjim 11letni učenec drugega normalnega razreda Ludovik Mikuš, sin železniškega nadsprevodnika. Pobegnil je od doma iz strahu pred kaznijo.

— (Tatvina.) Predvčeranjim po noči ukrala je neznana ženska posestniku Franu Nagodetu, ko je na dvorišči Druškovičeve gostilne na svojem vozu spal, listnico s 75 goldinarji. Prerezala mu je žep pri suknji.

— (Samomor.) Iz novomeškega okraja se nam poroča: Dne 4. t. m. uže v noč obesil se je posestnikov sin Nace Stermiša iz Rodenja na črešnji, ki raste poleg njegove domače hiše. Uzrok samomora ni znan, vendar sluti se, da se je revežu v glavi zmešalo, kajti na večer se je izjavil, da neče več živeti, ker ga zemlja neče nositi več.

— (Somnji v Sezani) so zopet odprti in bode prvi tak živinski somenj v Sezani 12. t. m.

— (Albertinum v Trstu.) Predvčeranjim otvorilo se je v Trstu zavetišče za zapuščene otroke in sirote. Zavetišče „Albertinum“ stoji pod pokroviteljstvom nadvojvode Albrechta. Pri otvorenji bil je navzočen namestnik baron Pretis; poslopje blagoslovil je monsgr. dr. Šust.

Gospodarske črtice.

1.) Kako tujo živino med seboj privaditi? Kadar se v hlev pripeljejo nove krave, ali tudi, če se prejšnji prostori spremenijo, zgodi se navadno, da domače krave nadlegujejo tuje ali naopak in da se sploh slabše odzivajo od jaslí. Temu se pride v okom na prav priprost način: Namažejo naj se krave, katere se morajo med seboj privaditi, po glavi in po vratu, osebito slabše in bolj boječe, kolikor daleč se morejo oblizati, z žganjem. Prej si še tako sovražno živali se imajo baje potem rado.

2.) Zelje. Da se zelje dobro ohrani, je zeló dobro sredstvo grozdje, katero naj se dene v kad pod zelje. Če se dene grozdje pod zelje, se to nikdar ne spridi; in če bi bilo tudi zelje uže nekoliko sprijeno, z grozdem se more obvarovati pred popolnim sprijenjem.

3.) Madež od rje. Madež od rje se odpravi s citronovim sokom, kateremu se soli primeša. Ožmi srednje veliko citróno v porcelanasto skledico in prideni na majhni noževi špici soli. S to zmesjo se madež drgne in v gorki vodi spere. Ako je blago tako, da se ne sme drgniti, briši z gobo. Če je blago pobarvano, je treba previdno ravnati. Najbolje je poprej v malem poskusiti, če kislina od citrone pobarvano blago prime ali ne, kajti v nasprotnem slučaju se madež ne odpravi, ampak še povekša.

4.) Kako odgnati mravlje iz sobin shramb za jedi? Zmeša naj se med ali raztopljen sladkor s testom (drožjem), dene se na dnu posod za cvetice in te postavijo naj se na kraj, kjer je največ mravelj. Ko bode zginilo testo, zginile bodo tudi mravlje, kajti testo je zanje smrtni strup.

5.) Kako les napraviti trpežen? Da se les, ki se rabi za kolarska dela, ne razpoka in se ne zvije, dene se 8 dni v močno osoljeno vodo. Ako se enaki les potem porabi za kolesa ali druga vozna dela, smejo vozovi po leti in po zimi in na solnci ali dežju stati in nobeden del voza ne bode razpokal. Ker to sredstvo vsak kolar lahko porabi, zategadelj svetujemo, kajti gospodarjem se prihrani mnogo dela, ko ni potreba vozov pokrivati. Da so enaka kola tudi bolj trpežna, je gotovo.

Poročilo o letini za mesec september.

Vreme v drugi polovici meseca septembra bilo je začetkom povsod suho in gorko; v slednjem tednu se je vendar spremenilo. Dežja bilo je na nekaterih krajih le malo, v planinskih deželah so vendar nastale velike povodnji ter ovirale poljska dela.

Ozimina rž je v nekaterih krajih uže vsejana, pšenica se še le seje. Prva setev je povsod lepo pogrnala kali; v Galiciji so vendar ozimino hudo poškodovale obile miši, na nekaterih krajih celo uničile.

Otave seje v raznih krajih različno nakosilo; obilo pridelka bilo je v Tirolski, iz severnih krajev pa so došle tožbe, da se je zaradi dolgo trajajoče suše le pičlo nakosilo.

Turšica je naglo dozorela in skoro povsod, tudi v planinskih deželah, jo uže spravljajo domov. Ugodna letina se poroča iz južne Tirolske, drugod je le srednje dobra.

Krompir se v mnogih krajih koplje ali pa so ga uže spravili domov; pridelalo se ga je razmerno mnogo in dobrega. Gnil je nekoliko v severnih deželah in v južni Tirolski.

Pesa pričela se je ruvati; pridelalo se je ni mnogo, ker je dosegla le srednjo velikost, pridelek je zelo dober.

Trgatev, katera se je letos sploh prej pričela nego navadno, je v Tirolski v po polnem razvitku, drugodi se je dobro pričela. Skoro od vseh krajev se poroča o dobri letini.

Sadje se je obralo ter izpolnilo gojene nadeje.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Praga, 9. oktobra. Namestnik je odredil, naj se razpusti kraljevodvorsko občinsko zastopstvo.

Plovdivo (Filipopolj), 9. oktobra. Poročila iz Carigrada pravijo, da so veliki vezir in drugi ministri sprejeli bolgarsko deputacijo. Kaže se, da se bolgarsko vprašanje reši mirnim pôtém. Oboroževanje se vendar nadaljuje.

Petrograd, 9. oktobra. „Journal de St. Petersburg“ pravi, da se kaže, da poročilo o priznanji personalne unije med Bolgarijo in Rumelijo preveč prejudicira odločitvi sultanovi, kateri se je v tej zadevi obrnil do vlastij.

Zagreb, 8. oktobra. Poročevalca iz deželnega zbora v „Slobodo“, Gavrančiča, je danes tukajšnji sodni dvor ukazal zapreti, ker je objavil napačna poročila o truščni seji dne 5. oktobra.

Zagreb, 8. oktobra. Včeraj zvečer so zaprtega urednika „Pozorovega“, Rohrauerja, in črkostavca ter geranta „Slobode“, Miloševića, danes zopet izpustili, ker sta oba prevzela odgovornost za resničnost poročila o ponedeljski seji.

Berolin, 8. oktobra. Minister Giers je od svojega drugega obiska pri knezu Bismarcku včeraj pozno svečer sim dospel, ostal danes čez dan tu ter potuje zvečer v Petrograd.

Niš, 8. oktobra. Emigrantje neprestano nadlegujejo srbsko mejo. V okraji Zajčarja umorili so vaškega sodnika. — Izmed ministrov ostala sta samo Garašanin in Petrovič pri kralji.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 8. oktobra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.45
„ „ „ srebru	82.35
Zlata renta	108.90
5% avstr. renta	98.90
Delnice narodne banke	855.—
Kreditne delnice	280.80
London 10 lir sterling	125.90
20 frankovec	10.01
Cekini c. kr.	6.—
100 drž. mark	61.90

Uradni glasnik

z dne 9. oktobra.

Razpisane službe: V ljubljanski bolnišnici služba sekundarija. Prošnje do 31. oktobra vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov.

Dražbe: V Litiji zemljišča Jan. Pečarja ležečih ad Turjak in Kandershof (1052 gld.) dne 30. oktobra. — V Melliki zemljišče Jan. Bluta iz Krvavčjega Vrha (542 gld.) dne 17. oktobra. — V Idriji posestvo Val. Gantarja iz Dola (1320 gld.) dne 23. oktobra; — zemljišče Jos. Nampelna iz Semiča (320 gld.) dne 17. oktobra. — V Vel. Lašičah zemljišča Jan. Zgonca v občini Osolnik v Lazih dne 17. oktobra. — V Črnomlju premičnine in štacunska roba Pavla Razborska (4669 gld. 74 kr.) dne 13. oktobra.

Umrli so:

Dne 6. oktobra. Marija pl. Herrisch, uradnikova soproga, 77 l., Krakovski nasip št. 18, srčno otrpnjenje.

Dne 7. oktobra. Marija Malinovski, vdova uradnega sluga, 71 l., Salendrove ulice št. 6, pljučna tuberkuloza.

Srečke

z dne 7. oktobra.

Brno: 3 64 21 74 25.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
8. oktobr.	7. zjutraj	731.33	12.2	bzv.	dež	8.6
	2. pop.	735.52	9.4	svzh. sr.	mr.	
	9. zvečer	735.11	7.8	vzd. sl.	jasno	dež

Odgovorni urednik J. Naglič.

Uže 87 let obstoječa

ces. kralj. dež. priv.

tovarna za odeje in koce

od prejšnje firme

Lichtenauer-Jeva vdova & sinovi

razpošilja po svoji dunajski podružnici

konjske odeje

190 cm. dolge, 130 cm. široke v nepokončljivi kakovosti, temni podlagi in živimi obkrajki, komad po

1 gld. 65 kr.

uštevisi zavitek, torej brez stroškov.

Samo vsled ogromnega izdelovanja in velikanskega razpečavanja nam je možno, te konjske odeje prodajati v tako izborni kakovosti po tako neobičajno nizki ceni.

Razpošilja se proti povzetju. — Blago, ki ne ugaja, vzprejema se brez pomisleka nazaj. (158) 3—1

Pazi naj se natanko na adresu:

Podružnica:

Lichtenauer, Dunaj, VI., Stumpergasse 47.

Zavratnikov

vsake fasone, barve in kakovosti; kakor znano, je

največja zaloga
in najceneje nakupovanje

pri (59) 15

J. C. Hamann-u

Mestni trg.

Oznanila

in reklame za vse časopise, strokovne novine in koledarje domačih in tujih dežel preskrbava reellno in najceneje uže celih 27 let obstoječa najstarejša firma Avstro-Ogerske v tej stroki: A. Oppelik na Dunaji (Stadt, Stubenbastei Nr. 2).

Zobe in zobovje

vdevlje po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, 1. nadstropje.

Odlikovan s tremi zlatimi in jedno svetinjo za zasluge

Fran Jožefov grenki vrelec

od davna iskusišna, izborna grenka voda.

Zaloga povsodi. Vodstvo je v Budimpešti

V našem založništvu je izišel na svetlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

V knjigarni Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: Deseti brat. Cena 1 gld.

II. zvezek: Pripovedni spisi: Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.

III. zvezek: Pripovedni spisi: Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovska sodba. — Cena 70 kr.

IV. zvezek: Pripovedni spisi: Tihotapec, Grad Rojine, Klosterski žolnir, Dva brata. — Cena 70 kr.

V. zvezek: Pripovedni spisi: Hči mestnega sodnika, Nemški valpet, Sin kmetskega cesarja, Lipe, Pipa tobaka, V vojni krajini. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 42

V dosego in ohranjenje zdravja

se je uže od nekdanj prav dobro izkazalo

kri čistilno zdravenje

spomladi

ker le-to odpravlja marsikako v telesu dremajočo kal težkih bolezni. — Naj-izborniše in najbolj učinkujoče sredstvo v to svrhu je

J. Herbabny-jev pomnoženi

Sarsaparilla-sirop

J. Herbabny-jev pomnoženi Sarsaparilla-sirop mehko in polagoma raztaplja in zelo zboljšava kri, ker vse ostre in bolehe snovi, ki vstvarjajo kri gosto, vlaknato in za brzo pretakanje nesposobno, iz istih odpravlja, ter vse skažene in bolehe soke, nakupičeno slezo in žolč — uzroki mnogih bolezni — neškodljivim in neboleznim načinom odvaja iz telesa. — Učinek njegov je torej izboren pri zapiranju telesa, krvnem navalu v glavo, šumenju v ušesih, vrtoglavici, glavobolu, pri trganju in hemoroidnih bolestit, zaslezenju želodca, slabem prebavljanju, otekanju jeter in vranice, dalje pri napenjanju žlez, hudem lišaji, kožnih izpuštkih itd.

Jedna steklenica z brošurico vred velja 85 kr., po pošti sprejemana 15 kr. več za zavitek.

Vsaka izvorna steklenica imeti mora gori stoječo varnostno znamko v znamenje pristnosti. (62) 10—2

Osrednja razpošiljavna zaloga za provincije:

lekarna „pri usmiljenji“

Jul. Herbabny-a.

Dunaj, Neubau, Kaiserstrasse Nr. 90.

Zaloge imajo dalje naslednji gospodje lekarni: v Ljubljani: J. Svoboda, G. Piccoli, J. pl. Trnkoczy, V. Mayr; v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; v Reki: C. Silhavy, G. Prodam; v Celovci: V. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novem Mestu: D. Rizzoli; v Trstu: C. Zanetti, G. Faraboschi, J. Serravallo, E. pl. Leutenburg, P. Prendini; v Beljaku: E. Scholz, dr. E. Kumpf; v Velikovi: dr. J. Jobst; v Vipavi: A. Konečný.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani